Цана нумэру 50 кап.

# БЕЛАРУСКАЯ ДУМКА

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА.

Рэдакцыя і Адміністрацыя — Востра-Брамская, № 9 — адчынена што дня, апрача сьвята, 10—3 гадз.

АБВЕСТКІ: 1 радок перад тэкстам 4 рублі. 1 радок за тэкстам 2 рублі. З безработных за усю абвестку 2 рублі.

Год I. Вільня, Нядзеля, 6 ліпня 1919 г. № 38.

## БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ КАМІТЭТ

**гэтым абвяшчае,**

што у канцэлярыі Камітэта *(Вострамская № 9)*,

робіцца рэгістрацыя безработных беларусау, для якіх Камітэт склікае сход 8 ліпня (юля) для арганізацыі работніцкіх арцеляу, якім на днях можа быць дадзена праца.

*КАМІТЭТ.*

# ПОЛЬШЧА і БЕЛАРУСЬ.

У пятніцу, у № 60 «Нашага Краю» мы прачыталі стацьцю, аўтар каторай з першых радкоў прыйходзіць да вываду, што «беларуская справа ня йдзе ані трохі наперад».

Усю віну у гэтым, як можна бачыць з далейшых пісаньняў «Нашага Краю», павінны прыняць на сябе беларусы, каторыя не разумеюць таго, што «пры цяперешніх варунках, калі *палякі занімаюць найбольш польскую часьць гістарычнае Літвы*, вялізазная большасьць народу беларускага не магла-б наагул выказацца аб сваёй будучай долі, калі-б Польшча не хацела, ці не магла-б пасунуцца далей напярод».

Вывад, які напрашваецца з гэтых слоў, і ня толькі гэтых, а і іншых думак аўтора стацьці, вельмі ясны: *палякі нясуць беларусам магчымасьць тварэньня асноў беларускае дзяржаўнасьці.*

Не зьварочаваючы ўвагі на лемэнтацыі аўтара стацьці аб тым, што справы беларускія выплылі на парадак дня толькі з прыходам палякоў, што справы беларускія стаяць на паміжнародным рынку кепска, што небясьпечнасьць ад Колчака ўсё расьце далей і будзе ўсё болей расьці, мы проста пяройдзем да аснаўнога пункту пытаньня—*што прашкаджае беларусам і палякам супольна весьці творскую працу па абдудаваньню незалежнае Беларускае дзяржавы, калі к гэтаму*, апрача *розных іншых прычын, заве палякоў* і *«добра зразумелы інтэрас польскі»*, а беларусаў—іх моцнае жаданьне быць незалежнымі *ня толькі ад Расеі*, але і ад сіх, у тэй лічбе і ад Польшчы.

Нам здаецца, справа тут ў тым, што польская палітыка ў адносінах да Беларусі не зьяўляецца цьвёрдай і яснай.

Беларусы ад самага пачатку, калі ў Вільню прыйшлі польскія войскі, цьвёрда і ясна заявілі начальніку польскага гасударства і іншым прадстаўнікам польскае ўлады, што яны жадаюць быць незалежнымі.

Зьезд 9—11 чэрвеня сказаў тое самае.

Здавалася-б, што голас беларусаў выявіўся досіць ясна і цьвёрда, ня гледзячы на тое, што аўтар стацьці ў «Нашым Крае» лічыць справу беларускую явай недаўнае мінуўшчыны.

Калі-б Польшча шчыра стала на дорогу адбудовы незалежнае Беларусі, то і супольная праца ў гэтай справе пайшла-б гладчэй і хутчэй. Але-ж мы павінны сказаць, што мы ня бачым ў палякоў ніякага гасударственага пляну ў пытаньні аб Беларусі. Тое, што мы чуем і што кажуць нам розныя прадстаўнікі розных палітычных кірункаў Польшчы, вельмі неазначана ў пытаньні аб беларускіх справах. Усім ведама, што польская эндэцыя ніякае незалежнае Беларусі ня хоча і знаць. Ей хочацца прылучэньня Беларусі да Польшчы, што эндэцыя і было запрапанавала ужо, калі ў Сойм было ўнесена прапанаваньне аб прылучэньні да Польшчы «ўсходніх зямель».

Праўда, пасьля таго, як Антанта пакiвала Сойму за яго анэксыяністскую палітыку, прапанаваньне гэнае было зьнята.

Беларусь і Літва выратаваліся на гэты раз ад біды.

Сойм змушаны быў адмовіцца ад сваёй палітыкі анэксый, але і толькі.....

Польскі Сойм і польскі ўрад да апошняга часу ўсё-ж не сказалі яшчэ, чаго яны хочуць адносінах да Беларусі, а таксама Літвы Пытаньне гэтае вісіць у паветры і ня ведама чым скончыцца не па нашай віне.

«Наш край», каторы хацеў-бы больш цесных адносін паміж палякамі і беларусамі і таксама рэальнае працы для адбудовы незалежнай Беларусі, забываецца, што польская ўлада афіцыяльна ні словам не абмовілася ў гэтым пытаньні ў тым значэньні, што яна стаіць на грунце стварэньня незалежнае Беларусі.

Ня гледзячы на некаторы паварот польскай палітыкі, мы яшчэ ня пэўны, што паны Дмоўскія не скарыстаюць з нашай супольнай рэальнай працы для сваіх мэт, для таго, каб сказаць, што Беларусь ужо працуе супольна з Польшчай, не гледзячы на тое, што Польшча незалежнасьці Беларусі ня прызнала; значыцца ніякай незалежнасьці Беларусі ня трэба. І Антанта можа запраўды паверыць Дмоўскім і падумаць, што найлепшым выхадам з палажэньня па пытаньню аб Беларусі, зьяўляецца — падзел Беларусі на заходнюю і ўсходнюю, бо ў заходняй беларусы працуюць ужо супольна з палякамі, а ў усходняй, дзе расейскія уплывы больш значны, як польскія, беларусы будуць працаваць супольна з расейцамі.

Трэба, каб Польшча афіцыяльна выказала свой пагляд на пытаньне аб стварэньні незалежнае Беларусі. Гэта—ёсьць ужо прызнаньне незалежнасьці Беларусі, бо выказаньне пагляду ёсьць толькі палітычная праграма, каторай мусіць што *няма у Польшчы* ў адносінах да Беларусі. Ад таго і выходзіць, што «беларуская справа ня йдзе ані трохі напэрад».

Што датычыць стварэньня беларускага войска, то «Беларуская думка» лічыць гэта пытаньне адным з важнейшых пытаньняў мамэнту і верыць, што Польшча паможа беларусам у гэтым пытаньні, бо «добры зразумелы інтэрас польскі» вымагае стварэньня войска беларускага.

**Гарро.**

# АПОШНІЯ НАВІНЫ.

## Весткі Польскага Генеральнага Штабу.

*2 ліпня*

**Галіцыйска - Валынскі фронт.**

На цэлым фронце бойкі на перадпольлі нашай лініі; бойкі вядуцца з пасьпехам для нас. На Валыні звычайная дзеяльнасьць артылерыі ў раіоне Рафалаўкі.

**Палескі фронт.**

Дужыя атакі бальшавікаў на цэлым фронце адбіты. На паўднёвым вучастку аддзел 22 р. пяхоты заняў пасьля упорчывай штыхавой бойкі вёску Плотніцу.

**Літоўска-Беларускі фронт.**

Без перамен.

**ПАЗНАНСКІ ФРОНТ.**

**Паўночны фронт.**

Каля Ліпянкі, Рудан і Яйтарова агонь кулямётаў на нашы пазыцыі. Каля Веляўсён, Планкуўкі і Вэнглёва адбіты нямецкія патрулі. На рэшце фронту спакой.

**Заходні фронт.**

Ваколіцу Зэмбаўку і Гаўловіц непрыяцель закідаў бомбамі. Каля Клёнава і Конколёва адбіты нямецкія патрулі.

**Паўднёвы фронт.**

Пасьля доўгай бойкі адбіта нямецкая атака на Совы. Нашы пазыцыі каля Кратошына, Міоміца, Астраўца і Кежна абстраляла нямецкая артылерыя. Апрача гэтага без перамены.

### Пасяджэньне „Рады Пяцёх“.

ПАРЫЖ, 1 ліпня. Парламэнт пастанавіў аддрукаваць у большай колькасьці экзэмпляраў мовы Дэшанэля і Клемансо. Рада пяцёх міністраў заграніčных спраў мела пасяджэньне з тым, каб апрацаваць праграму будучай працы сваёй. Пастаноўлена ў працўпаложнасьць „Радзе Чатырох, якая не пакінула пасьля сябе ніякіх афіцыяльных сьлядоў, вясьці пратаколы пасяджэньняў. Першым пытаньнем на павестцы дня будзе пытаньне аб падпісаньні міру з другімі дзяржавамі, апрача Нямеччыны. Запэўняюць, што фінансавыя і эканалічныя варункі трактату з Аўстрыяй можна будзе ўжо ў канцы тыдня аддаць Рэннэру, трэба будзе толькі ўстанавіць граніцы з боку Адрыатыкі. Пытаньні аб будучым статуцце Оттоманскай імпэрыі адложаны пакуль што на неакрэсьляны час. Умова міру паміж Баўгарыяй і Вэнгрыяй накідана толькі ў агульных рысах.

(П. А Т.).

### Пытаньне аб Бесарабіі.

ПАРЫЖ (Радзіо). У Парыжу адбыліся нарады аб бесарабскім пытаньні. Брацiано прасіў аб прылучэньні Бесарабіі да Румыніі. Рускія пункты пагляду абараняў рускі пасол Маклакоў.

### Бэла-Кун зьбіраецца паляцець.

ВЕНА. З Бухарэсту пішуць: Румынскія войскі падстралілі расейскі аэраплан, ляцеўшы на Будапэшт. Лётчык заявіў, што па загаду расейскага савецкага ўраду, пасланы былі два аэрапланы, каб забраць вэнгерскі савецкі ўрад і перавезьці яго ў Расею.

### Чаму кітайцы адмовіліся падпісаць мірную умову.

ПАРЫЖ. Гавас піша: Кітайская дэлегацыя апублікавала заяву, у якой высьняе, чаму яна адмовілася падпісаць мірны тракт: бо ў яго ня былі унесены запярэчаньні кітайцаў процiў аддачы Японіі праў Нямеччыны на кітайскую правінцыю Шантунг.

### Праца камуністаў у Нямеччыне.

НАУЭН, 1 ліпня. Выясьняецца, што забастоўка у Бэрліне—справа камуністаў. Забастоўку чыгуншчыкаў зрабілі камуністы пры помачы грашовых фондаў, асігнаваных на гэта вэнгерскім урадам. Добра ведамы аўстрыйскі пісьменьнік згуляў тутака двузначную ролю. Ён прывёз грошы з Будапэшту ў Бэрлін. Частка грошы і аружжа назначана для Гамбурга і была перавезена на параходах для вугольля і цукру. Баяцца новых забастовак і непарадкаў ува ўсей Нямеччыне (Радзіо).

### Правы народавых меншасьцяў у Польшчы.

ВЕНА, 2 ліпня. Водле вестак з нямецкіх крыніц з Парыжу, старшыня кабінэту міністраў Падарэўскі падпісаў з прадстаўнікамі Антанты ўмову аб абароне праў народавых меншасьцяў у Польшчы. Першы аддзел мае ў сабе правы пражываючых у Польшчы немцаў, украінцаў, вэнграў і рускіх. Ім забяспечаваюцца усе грамадзянскія правы. Пункты 3 і 6 кажуць аб палітычных правох гэтай меншасьці, 8—9—грамадцкага жыцьця меншасьці.

Пункты 10 і 11 забясьпечаюць правы жыдоўскага насяленьня ў Польшчы, гарантыруюць ім сьвяткаваньне суботы. Не даз валяецца прынукаць жыдоў прыймаць вучасьце ў выбарах, выступаць грамадзкімі

---

## Дзьве душы.*)

— Так... яны атручаны.

Мікола, згубіўшыся ў парадку, пабегаў па пакою.

— Во што, Ігнась. Буду прасіць цябе. Пасядзі у клясе, пакуль я зьбегаю на сяло. Дзядулька там адзін памірае. Прыслаў па мяне. Нешта хоча, ведаеш, сказаць прад сьмерцяй.

— Добра. Зроб ласку.

— Даведаюся, якраз, якія навіны ёсьць. У Маскве быццам-то салдаты б'юцца з юнкерамі і афіцэрамі. Нешта, ведаеш, незразумелае. Ня йму веры, пакуль ня прыдуць газэты. Трэцьці дзень няма іх.

Пайшоў Мікола.

Кляс быў даволі раскошны.

Ціха сядзелі дзеці і ўкрадня, а пільна прыглядаліся да чужога, маўклівага, новага.

Абдзіраловіч сеў за стол, пісаў. Сажмаў галаву. Прайшоўся па клясу. Раз, другі.

Дзеці прызвычаіліся і пачынаюць патроху шу»ець.

За печкаю, ў куточку, дзе ў пагодлівыя дні можаць добра прыгрэць сонейка, сядзіць дробненькі хлопчык з мізэрным, хударляненькім цельцам і вялікаю галавою з валасамі ежыкам. Спачатку ён кідае зладзейскім вокам на гэтага злога пана, але бачыць: не глядзіць той на яго а ні-ні. І хлопчык захапляецца нейкай вельмі пацешнай гульнёю. Пад партаю, прыстаўіўшы да яе пакладзены на калені буквар, ён ставіць у парадку панскія партрэцікі, што прынесьлі людзі з панскага двара, калі хадзілі разьбіваць яго. Ставіць іх і з рознымі хітрыкамі і кпінкамі, з пануючай радасьцю даець ім кукішы.

Абдзіраловіч, нарэшце, заўважае, што хлопчык вырабляецца.

— Што ты робіш?

— Нічога,.. вот яй-жа-Богу нічогінька...

Картачкі валяцца на зямлю. Хлопчык утупіў вочы.

Абдзіраловіч падняў іх і надта уразіўся: пабачыў сябе (маленькім хлопчыкам), пабачыў таго, што людзі казалі: „Твой бацька“. Пабачыў яшчэ некалькіх далёкіх знаёмых, што часам гасьцявалі у бацькі.

„На вечную памятку аб шчаснай парэ, прагасьцёванай у мілых, прынадных Крупках у нашага каханага...“—прачытаў ён на адвароце.

— Таўкач паноў дражніць,—сказалі наперабой дзеці.—Яго бацька прыгожую кніжку з людзьмі прынёс сабе, як панскі будынак згарэў.

Разнародныя пачуцьці збунтаваліся у яго і пакаціліся вялікім, няпрыемным клубком.

Адна душа казала: „Мне ўсё роўна. . Мне ўсё роўна“...

А другая прыкра балела і маўчала

VIII.

На паўдарозе да станцыі ёсьць невялічкія выселкі. Яны прытуліліся збоку шляху, пад узгоркам, і жывуць сваім асобым жыцьцём, у якім няма нічога супольнага з тымі, што у балагольскіх будках едуць па шляху з N. на станцыю, ці з поезда у N. З тымі «у чорным», што уночы кураць папіросы, бліскаючы жоўтымі аганькамі, гамоняць па пацыху, то голасна, сьмяючыся і пытаючы з будкі: «Што? Коні паіць будзем»? А ўраньні дрэмлюць, жмураць вочы у халадкаватым паветру раньня і няўважна кінуць вокам раз-другі на зялёныя ад моху і пырніку стрэхі высялкоўскіх хат—і едуць сабе далей, і дрэмлюць сабе далей, аж да самага N. Ніхто не заезджае у выселкі, бо і коні там паіць ня зручна: калодзеж дрэнны, вада гнільлём тхнець, вядро ня скора знайдзецца. Заязджаюць у выселкі хіба падводнікі-сяляне, асабліва з «белага» боку, у якім людзі з дагэтуль носяць белыя жупаны „на вілачках“ і белыя маргелкі. А ў выселках таксама жывуць „белыя“ беларусы.

*) Гл. № 24—37.

сьведкамі і выклікаць у суды ў суботу. Другі аддзел мае ў сабе тарговую канвэнцыю Польшчы з другімі дзяржавамі.

(П. В. Д)

### Латышска-эстонскі канфлікт.

ГЕЛЬСІНГФОРС. Кар. «Св. Сл.» піша, што фактычна Латвія і Эстонія знаходзяцца паміж сабою ў стане вайны. Эстонцы адцягнулі ўсе свае атрады з раёну Нарва-Гатчына і перакінулі іх да Вэндэну. Латышы ў свой чарод пасылаюць свае атрады з Дзьвінскага раіона ў гэтым-жа кірунку. Загранічныя афіцэры, якія знаходзяцца ў дзьвюх арміях, аднагалосна падцьвяржаюць, што гэты узброены канфлікт ёсьць рэзультатам працы немцаў. Справа ў тым, што немцы ня толькі маюць нейкія абавязкі ў адносінах да бальшавікоў, але навет і ганарова іх спаўняюць. Латышска-эстонскі канфлікт арганізован быццам па вымаганьням бальшавікоў, каторым трэба было аслабіць націск на Петраград.

### Папулярнасьць Клемансо.

ПАРЫЖ. З мамэнту падпісаньня мірнага трактату папулярнасьць Клеманса сярод парыжан узмоцнілася. Як толькі францускі прэмьер пакажацца на вуліцы, зараз-жа каля яго зьбіраецца чарада. Сацыялістычная прэса, незадаволеная Клемансо і перад падпісаньнем міру вельмі нападаўшая на яго, цяпер значна зьмягчэла.

## Беларусь.

### Менскія міліцыянты.

Як нам пераказвалі, пасьля вестак у Менску аб паўстаньню сялян Барысаўскага павету проці бальшавікоў, блізка паловы менскіх міліцыянтаў пакідалі свае месцы.

### Плебісцыт у Віленшчыне і Горадзеншчыне.

1 ліпня у ўгодкі уніі Польшчы і Літвы ў польскім сойме разглядалася пытаньне, каб у Віленшчыне і Горадзеншчыне адбыліся выбары прадстаўнікаў безвынятковым, тайным, роўным, бэзпасрэднім, мужчынскім і жаноцкім і прапарцыянальным галасаваньнем.

На гэтае старшыня адказаў: здаецца мне, што найлепшы адказ мы зробім тым, што адкідаюць Люблінскую унію, калі прымем гэты праэкт, бо гістарычныя правы не зрабілі з нас анэксыяністаў, бо мы хочам з жыхарамі зямель літоўскіх жыць, як роўныя з роўнымі (браво). Прашу тых паслоў, каторыя за пільнасьць гэтай прапазыцыі ўстаць (ўсе пасы ўстаюць). Пры гэтым магу сьцьвярдзіць, што пільнасьць аднагалосна прынята. (Браво і воплескі).

Пасылаем справу гэтую да канстытуцыйнай камісіі з просьбай, каб пасьпешылася.

## У ВІЛЬНІ.

### „Тэлеграмы“

Ня гледзячы на тое, што польская акупацыя цягнецца у нас трэцьці месяц, шмат чаго яшчэ не наладжана у віленскім жыцьці, каб яно было хоць блізка нармальнае. Паміж іншым зьвяртае на сябе увагу тая „інфармацыя“, якую мы цяпер маем. Віленскія газэты тэлеграм ад агенцтваў яшчэ і дагэтуль не дастаюць і робяць пярэдрукі з газэт варшаўскіх; апроч таго, жывяцца усякім выпадковым матэр'ялам, да якога трэба залічыць весткі з рэдкіх і спозьненых правінцыяльных газэт і весткі з вельмі спозьненых, бо дастаўленых крывым шляхам, бальшавіцкіх газэт.

І вось віленец мусіць чытаць у рубрыцы «тэлеграмы» такую рэч: «Адступленьне украінцаў. Львоў. Бальшавіцка-украінскія атрады адступаюць перад польскай арміяй, ахопленыя панікаю. Адступаючы, украінцы усё паляць і нішчуць, не пакідаючы літэральна камня на камні. У ваднэй польскай вёсцы украінцы пакінулі ў цэласьці толькі зялезны крыж».

Гэткія бываюць «тэлеграмы»... І дзе? Ня ў польскай шовіністычнай газэце, а ў «Виленском Курьерѣ».

Тэлеграма зьмешчана на першай бачыне газэты, на бачным месцу.

Зьмешчана «нічтожа сумняшася», хоць у ёй няма а ні даты, а ні подпісу агенцтва, а ні подпісу абы-якой іншай крыніцы, газэты ці што. Зьмешчана яна шаноўным гуманістам панам Радіным, хоць у ёй ганьбуецца цэлы сьцякаючы крывёю украінскі народ, да якога нет ведама на што прыплецены бальшавікі, каторыя, аднак, «ня паляць». І хоць у такіх важных выпадках, калі ад вёскі — і бяз выключна вайсковых мэтаў, а як відаць у чаду шовінізма — не астаецца «камня на камні», хоць у такіх выпадках пішацца, дзе-ж была гэткая падзея, тут мы і гэтага не знаходзім. І дзе гэта украінцы ваююць на польскай тэрыторыі, разбураючы польскія вёскі? Я ня ведаю.

З тысячы «драбніц» адзначаю тут гэтую адну.

Адзначаю дзеля таго, каб людзі ведалі, якую часам «інфармацыю» падносяць сваім чытаром гуманісты рэдактары, вельмі войстра пішучыя тады, калі няма чаго баяцца, і маючыя на носе ружовыя акуляры, калі ад натуральнага колеру можа быць нейкая небясьпека. **N.**

---

Ціха заўсёды на шляху каля выселак. Улетку толькі, часам, гуляюць пад старой, каравай бярозаю дзеці з беленькімі ці жоўценькімі альнянымі валасамі, у доўгіх, да пят, белых кашулях, ды туляецца гультай-сабака з калматым хвастом і калматымі зьвіслымі вушамі.

Поле высялкоўскае за балотам, за хваіняком. па той бой ад выселак, і са шляху яго ня відаць. А людзюхны ўлетку на полі.

А ў восень яшчэ смутней у выселка. Жывой душы ня відаць ад шляху на бруднай і шэрай вуліцы. Дзе-ж іхныя хлопцы і дзеўкі, каторым належыцца весяліць усе выселкі, — багавіца іх ведае.

Глухая старана. Глухі народ.

Такімі, якраз, адбіліся выселкі у памяці Абдзіраловіча, і надта быў ён зьдзіўлены, што парушаецца чарада яго сумных думак нейкім рухам на шляху і у выселках, што ў аднастайнасьць маркоты ўбіваюцца звонку не гарманічныя для цішы успамінаў, звонкія гукі.

Паміж шляхам і выселкамі стаяла старэнькая каплічка на крутым курганку пры вузенькай дарозе. Размывалася дарога, спаўзала чырвоная гліна, і не давалі рады пакутныя вербы. А блізка шляху і каплічкі, каб ніхто ня езьдзіў па руні, добры селянін загарадзіў плот.

Стаялі пад каплічкаю, сядзелі на плоце, на карчох вербін і навет на тым курганку пры дародзе, спусьціўшы ногі на чырвоную размытую гліну, высялкоўцы і слухалі аратара, але ня ўсе уважна: апазіцыя, ці што, галдзела.

А гэты аратар — малады яшчэ хлапец, вучань Горацкага каморна - агранаміцкага вучылішча, — кал. пад'ехалі калёсы з Абдзіраловічам, аратар гэты, стоячы на плоце і абшчапіўшы аднэй рукою кол, другою зьмёрзлаю, грубаю і чырвонаю, быццам тая карэлая гліна, махаў у рытм прастуднага, сіплага, але маладога і дужага голаса:

— Браты сяляне! Браты беларусы! Значыцца будзем галасаваць за свой сьпісак! За беларускі сьпісак! Сьпісак нумэр восем, памятайце! — і усё махаў рукою, як слова бласлаўляў, як поп, сваіх слухачоў.

Старэйшыя людзі, дзядзькі і цёткі, ветліва і уважна слухалі хлапца, таксама і частка моладзі, а невялічкі гурток хлапцоў наўмысьля рагатаў, каб зьбянтэжыць аратара. Падбіваў іх кучаравы дзядок у гарадзкім адзеньню, каторы не пазнаў у лубяной дажджавой накідцы Абдзіраловіча, а той, посьля толькі, пазнаў, што гэта Карпавіч.

— Усім трэба ісьці к урнам і укідаць свае білецікі. Хоць адзін дзень аджаліце ужо, не працуйце і ўдзіце. Няхай ідуць ня толькі мужчыны, але ўсе: і вы, цёткі, — бласлаўіў вучань кіўком рукі бабскі грудок (тыя а ні плюснулі і добра слухалі далей), — і вы, дзевачкі! — кіўнуў ён у дзявоцкі бок.

Дзяўчаты пачалі саромліва зглядацца па баках і пільнавацца паважнасьці.

З гэтага ўзрос клум і непарадак, павялічаны дзяцьвішчаю у каплічцы і хлапецкімі жартамі ненаўмысьля і Карпавічам і двума-трымя наўмысьля.

— Брахня! Пара канчаць! — крыкнуў адзін з гэных двух-трох, нейкі абшарпанік, — ні-то згалелы высялкоўскі гаспадар, ні-то пьянюга-камянацёс з N. або са станцыі; крыкнуў ен і азірнуўся на Карпавіча.

— Маўчы, Калістрат! Я цябе знаю з Горак! — злосна блаславіў крыкуна вучань-ар тар і ўзноў гаварыў далей.

А Карпавіч прабіваўся наперад, каб гаварыць за бальшавікоў.

Абдзіраловіч зразумеў, што гэта выбары ў Устаноўчы Сойм і захацеў пабыць да канца. Падводнік яго адпусьціў каню падпінак і падкінуў яму жмуток сена.

Сход болей ужо зьвяртаў увагі на калёсы.

А надвор'е было імгліва-халадковае, нуднае. І лепей ба сядзець у такую пару ў хаце.

(*Далей будзе*).

**М. Гарэцкі.**

**Пастанова Цэнтральнае Беларускае Рады Віл. і Гор. ў справе адносін да «Беларуск. Вайскав. Арганізацыі».**

На пасяджэньні сваім 3 ліпня сёл. г. Ц. Б. Р. В. і Г. вынесла гэткую рэзалюцыю:

«Цэнтральная Рада Віленшчыны і Гарадзеншчыны не знайшла магчымам зацьвердзіць праект умовы паміж Радай і Бел. Вайск. Арганізац.».

Экземпляр праэкту умовы, падпісаны асабіста віцэ-старшынёй Рады гр. М. Кахановічам, Рада прызнае, як асабісты погляд гр. Кахановіча і ня прызнае важным падпісу, як ад імяні Рады.

**Архірэйскі дом.**

Эпархіяльнае ўпраўленьне руплівa дамагаецца перад польскаю ўладаю, каб яму аддалі назад архірэйскі дом (па Вялікай вуліцы), што куплены праваслаўным духавенствам яшчэ ў чатырдзесятых гадох мінулага веку ад тагочаснага губэрскага маршалка Мястоўскага, аб чым ёсьць і аўтэнтычныя дакумэнты.

Як мы чулі, польская ўлада ў бліжэйшыя часы аддасьць назад архірэйскі дом.

**Прыехаў п. В Ластоўскі.**

Надоячы ў Вільню прыехаў пісьменьнік і палітычны дзеяч пан Вацлаў Ластоўскі; ён мяркуе прабыць у нас колькі дзён, пасьля чаго ізноў паедзе ў Коўну, дзе ўвесь апошні час жыве.

Як даведаўся наш супрацоўнік, пан Ластоўскі цяпер перакладае на беларускую мову і апрацоўвае чараду легендаў стара-эгіпецкіх, ассіро-вавілонскіх і індускіх. Болей дзясятка легендаў ужо прыхуртованы да друку.

Як ведама, п. В. Ластоўскі старшыня Беларускага Прадстаўніцтва ў Літоўскай Дзяржаўнай Радзе.

Прыбыцьце пана Ластоўскага ў Вільню не знаходзіцца ў зьвязку з абыякімі палітычнымі справамі і мае чыста прыватны характар.

**Праэкты Літоускага Ураду.**

Часовы літоўскі урад, як піша ковенская «Lietuwa», апрацоўвае правілы для людзей, якія працуюць на шкоду Літоўскага Ураду, у дзяржаўных установах чужых дзяржаў. Гэтыя людзі, якія працуюць у установах або ў арміі, знаходзячыхся з літоўскім урадам у стане вайны, будуць пакараны турмой і канфіскацыяй усёй маемасьці.

**Беларускі гістарычны, археолёгічны і этнографічны музэй.**

На пасяджэньні 4-га чэрвеня Цэнтр. Беларуская Рада Віленшчыны і Гарадзеншчыны пастанавіла арганізаваць у Вільні Беларускі гістарычны, археолёгічны і этнографічны музэй. У музэй перш-наперш увойдзе лёса (маса) сабранага беларускімі вучонымі і дзеячамі матэр'ялу з вышэйназваных галін беларускай навукі.

## З УСІХ СТАРОН.

**Плебісцыт у Верхняй Сілезіі.**

Не пазьней за двох тыдняў пасьля таго, як мірны трактат пачне мець сілу, войскі і ўлады, займаючыя тэрыторыю, на каторай будзе зроблен плебісцыт, павінны пакінуць яе. Распускаюцца усе рады, не павінны больш рабіць ніякія вайсковыя і блізкія да іх па духу арганізацыі.

Да камісіі, складзенай з сябраў, назначаных Злучанымі Штатамі, Францыяй, Англіяй і Італіяй, пераходзе уся ўлада, якая раней належала да нямецкай адміністрацыі, за выняткам законадаўства і падаткоў.

Камісія гэтая зараз-жа павінна назначыць новыя мясцовыя ўлады. Потым камісія павінна зрабіць усё, што трэба, каб адбыўся справядлівы плебісцыт. Час плебісцыту будзе абмяркован главнейшымі з хаўрусных дзяржаў у працягу часу ад 6 да 18 мэсяцоў пасьля прыбыцьця камісіі на месца.

Тое, што дасьць плебісцыт, і праэкт наладжаньня новай граніцы будуць поданы да ведама глаўнейшым з хаўрусных дзяржаў.

Пад увагу будуць узяты ня толькі рэзультаты плебісцыту, але і географічны і гаспадарчы стан краю.

Кошты акупацыйных войскаў і камісіі будуць узяты на месцу плебісцыта.

## Распісаньне паяздоў.

Цяпер на віленскім дарожным вузле ходзяць паязды водле ніжэйсьледуючага распісаньня:

*У кірунку Вільня—Ліда.*

№ 507 выходзіць з Вільні а 6 г. нараніцы.
№ 521 „ „ „ „ 4 „ папаўдні.

*У кірунку Ліда—Вільня.*

№ 522 прыход. да Вільні а 10 г. 50 м. нараніцы.
№ 508 „ „ „ 4 „ — папаўдні.

*У кірунку Вільня—Смаргонь.*

№ 754 прыходзіць да Вільні а 12 г. 8 м. у начы.

*У кірунку Вільня—Н.-Сьвенцяны.*

№ 951 выходзіць з Вільні а 2 г. папаўдні.
№ 952 прыходзе ў Вільню а 6 „ у вечары.

*У кірунку Вільня—Вака.*

№ 601 выходзіць з Вільні а 7 г. нараніцы.
№ 605 „ „ „ „ 2 „ папаўдні.
№ 607 „ „ „ „ 7 „ 30 м. увеч.

*У кірунку Вака—Вільня.*

№ 604 прыходзе у Вільню а 11 г. — нараніцы.
№ 606 „ „ „ „ 3 „ 10 м. папаўд.
№ 608 „ „ „ „ 3 „ 40 „ увечар.

Ад 17 чэрвеня ходзіць адзін поезд паміж Вільняй і Горадняй цераз Ваку, дзе трэба перасядаць з прычыны папсаваньня мосту.

Поезд гэты адходзіць з Вільны а 7 г. нараніцы.

*Хто прыезджае у Вільню і мае хоць калiуца часу пахвaліцца сваімі мястовымі, месьцячковымі ці вясковымі навінамі; хто хоча сам даведацца аб патрэбных яму і грамадзе беларускіх справах і навінах ці дастаць беларускую літэратуру,—няхай ён будзе ласкаў не абмінуць сваю беларускую рэдакцыю.*



Рэдактар і выдавец Э. Падгайскі. Друкарня «Віленскага Выдавецтва», Мала-Стэфанаўская, 23.